

**แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน เขต 2**

**Guidelines for Developing the Participation in Education Management of the
Basic Educational Institution Committees, Chiang Khan Phraphutthabat School
Groups, under Nan Primary Educational Service Area Office 2**

ระเบียบ สิทธิชัย

Rabiab Sittichai

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Faculty of Education, Northern College, Thailand.

E-mail: Rabiab@northern.ac.th

Received May 28, 2021; Revised August 18, 2021; Accepted September 3, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน เชียงคานพระพุทธรบาท 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท จำนวน 75 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน เชียงคานพระพุทธรบาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน เชียงคานพระพุทธรบาท จำแนกตามสถานภาพภาพรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมสูงกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา ส่วนขนาดของสถานศึกษาภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน เชียงคานพระพุทธรบาท คือ ควรมีการประชุมวางแผนการพัฒนสถานศึกษาเพื่อรับฟัง คำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจของคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย การประชุมร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเสริมทักษะการปฏิบัติงาน และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาร่วมกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การจัดการศึกษา; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This Article aimed to study (1) The level of participation in educational management of the basic education committees, Chiang Khan PhraPhutthabat school groups. (2) The comparison of participation in educational management of the Board of Basic Education Institutions were classified by the status of the educational institution committee and the school size of the educational institution (3) The recommendations and guidelines for the development of participation in educational management of the Board of Basic Education Institutions. The sample groups used in the study were: The committee of basic education institutions, Chiang Khan Phra Phutthabat school groups consisting of 7 5 people. The instrument used in the study was the questionnaire. Using a 5-level estimation scale, the total confidence was 0.85. The data were analyzed using descriptive statistics: frequency, percentage, mean and standard deviation. The t-test was tested.

1. Participation in educational management of basic education committees, Chiang Khan Phra Phutthabat school groups, overall was at a high level. The general management was at the highest level.

2. Comparison results of participation of basic education committees of Chiang Khan Phra Phutthabat school groups, classified by status, including four aspects, were significantly different at the .05 level. In-school committees had higher participation than external committees. The size of the educational institutions, including all four aspects, was not significantly different at the .05 level.

3. Suggestions for guidelines for the development of participation in educational management of the basic education committees of Chiang Khan Phra Phutthabat school groups were: An educational development plan should be planned that is consistent with listening to the committee's commitments. It should also be aligned with educational quality development network groups to enhance practical skills and present practical opinions to improve the quality of educational institutions.

Keywords: Participation; Educational management; Basic Educational Institution Committee

บทนำ

การจัดการศึกษาตามแนวทางที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาโดยมีหลักการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อีกทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีเป้าหมายที่สำคัญคือพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 38 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ซึ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ต้องเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษา การดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ในขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา แต่ในสภาพที่วรุฒิ ต๊ะคำวรรณ (2558) ได้นำเสนอปัญหาที่พบจากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการในระดับโรงเรียนมีความแตกต่างกันทั้งที่เป็นโรงเรียนระดับและประเภทเดียวกัน และด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในระดับน้อย สาเหตุเนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเข้าใจว่าบทบาทในการกำหนดนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษา การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ การกำกับ ติดตามและประเมินผล เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน และครู อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งให้ความสำคัญน้อยในด้านการบริหารมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จากการรายงานผลการนิเทศการจัดการศึกษาประจำปี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำแผนงานโครงการของสถานศึกษา ไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ขาดแนวทางการปฏิบัติ ไม่มีการติดตามงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาไม่รายงานผลการจัดศึกษาให้คณะกรรมการทราบ ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย สถานศึกษาขาดความเข้าใจในการดำเนินงานและประสบการณ์ในการจัดการศึกษา และเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษา อีกทั้ง การคัดเลือกคนเป็นคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา และมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยครั้ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2, 2559)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งมีการดำเนินงานจัดการศึกษาในลักษณะความร่วมมือระหว่างโรงเรียน จำนวน 5 โรงเรียนในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการบริหารจัดการจนเป็นรูปแบบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จนเป็นวิธีปฏิบัติร่วมกันของการจัดการศึกษาของโรงเรียน” เชียงกลางโมเดล” ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่จัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อปรับปรุงพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน ชุมชนและเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท ที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงกลางพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยภาพรวมทุกด้าน เมื่อจำแนกตาม สถานภาพและขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม โรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 2 ผู้ศึกษาได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

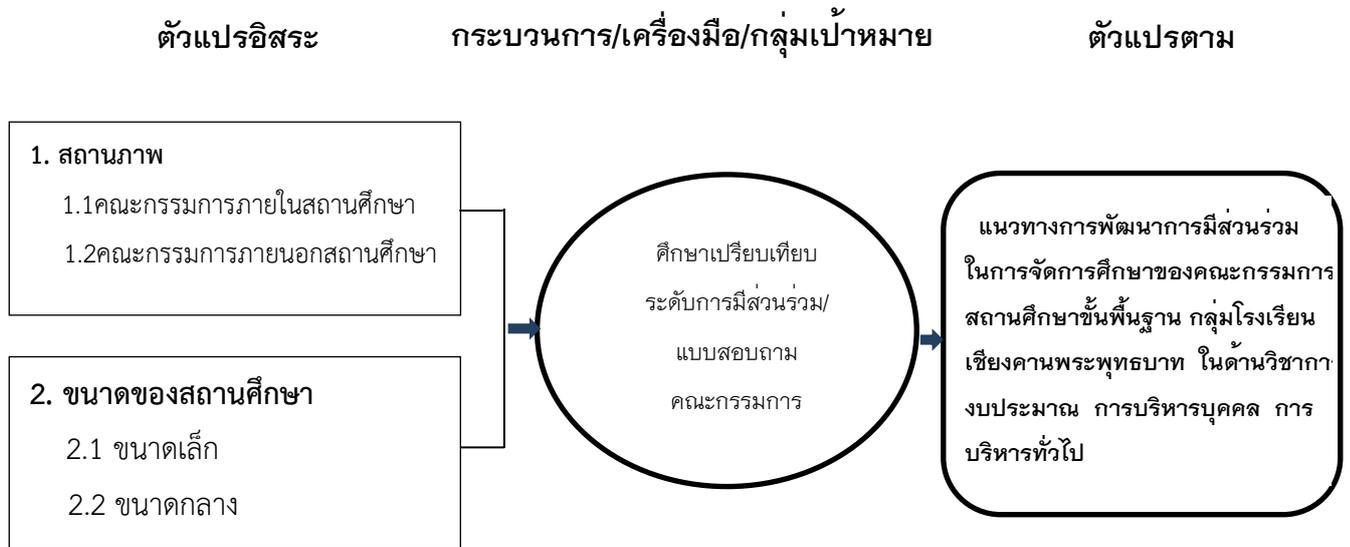
1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สภาพพื้นที่ของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไข เพิ่มเติม รวมทั้งประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ซึ่งมีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างกว้างขวางและครอบคลุมงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 งาน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แต่ถ้า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองตามที่ได้รับแต่งตั้ง โดยให้ ทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ กฎหมายกำหนด ไม่ครบถ้วน และขาดความตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาน้อยจะส่งผลให้สถานศึกษา มีการ บริหารงานขาดประสิทธิภาพและเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในระดับ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดย สร้างความตระหนักและสร้าง องค์ความรู้ ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการมี ส่วนร่วมซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วมโดย เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักในบทบาทหน้าที่ตามที่

กฎหมายกำหนด มีวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ในด้านการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา และสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามกรอบอำนาจหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้านตามคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562 ตามแผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) พื้นที่วิจัย คือโรงเรียนในอำเภอเชียงกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ประชากร คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเขตอำเภอเชียงกลาง 3 กลุ่มโรงเรียน จำนวน 90 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 75 คน (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2553)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ สถานภาพ และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชานัน เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการแบ่งช่วงคะแนนและแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ผู้ศึกษาได้ใช้หลักเกณฑ์มาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Open ended) สอบถามข้อเสนอแนะแนวทาง ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกลุ่ม โรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชานัน เขต 2

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างและตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามภาระงาน ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและกิจกรรมต่าง ๆ แต่ละขั้นตอนของสถานศึกษาเพื่อ เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด ครอบคลุม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 กำหนดขอบข่ายเนื้อหา ที่จะสร้างแบบสอบถาม

2.2 จัดทำร่างแบบสอบถามตามประเด็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ครอบคลุมงานของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน

2.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบัว ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการเก็บข้อมูลที่โรงเรียนบ้านเสี้ยว โรงเรียนบ้านร่อง และโรงเรียนบ้านสำน อำเภอบัว จังหวัดน่าน โดยเป็นคณะกรรมการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนละ 3 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ข้อคำถาม ความเหมาะสมของการใช้ภาษา

2.4 ปรับปรุงร่างแบบสอบถาม ที่ทดลองใช้แล้ว จัดพิมพ์เพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคณะผู้เชี่ยวชาญต่อไป

3. นำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านโดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency:IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.66-1.00

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับคำถามและวัตถุประสงค์
 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับคำถามและวัตถุประสงค์
 -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับคำถามและวัตถุประสงค์

4. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้ แต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย จำนวน 30 คน คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85 (กัลยา วานิชปัญษา, 2546)

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{k}{K-1} \left(\frac{1-s_1^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ k = จำนวนข้อคำถาม
 s_1^2 = ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

5. ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนในกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ด้านสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา และด้านขนาดของโรงเรียนในกลุ่ม โดยใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent t-test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมใช้วิธีการทดสอบค่าที (Independent t-test) ตามสถานภาพและขนาดของคณะกรรมการสถานศึกษา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองหาน เขต 2 จำนวน 75 คน เป็นกรรมการภายในสถานศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 30.66 เป็นกรรมการภายนอกสถานศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.34 ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการจากสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ คณะกรรมการจากสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.กรรมการภายในสถานศึกษา	23	30.66
2.กรรมการภายนอกสถานศึกษา	52	69.34
รวม	75	100

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองหาน เขต 2 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองหาน เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิชาการ	4.25	0.71	มาก
2. ด้านงบประมาณ	4.30	0.78	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.27	0.72	มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.46	0.62	มาก
รวม	4.32	0.71	มาก

จากตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองหาน เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่าระดับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการบริหารทั่วไปจะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ($\bar{X}= 4.46$) รองลงมาได้แก่ด้านงบประมาณ ($\bar{X}=4.30$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.27$) และด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.25$)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	สถานภาพของคณะกรรมการ				t	p
	คณะกรรมการ ภายในสถานศึกษา		คณะกรรมการ ภายนอกสถานศึกษา			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	4.33	0.44	4.22	0.54	2.08	0.04
ด้านงบประมาณ	4.40	0.54	4.25	0.64		
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.40	0.56	4.21	0.59		
การบริหารทั่วไป	4.52	0.41	4.43	0.50		
รวม 4 ด้าน	4.41	0.08	4.28	0.10		

*P<.05

จากตารางที่ 3 พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คณะกรรมการภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมสูงกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขนาดของสถานศึกษา				t	p
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านวิชาการ	4.20	0.44	4.40	0.50	0.47	0.34
ด้านงบประมาณ	4.30	0.50	4.30	0.50		
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.60	0.54	4.40	0.50		
การบริหารทั่วไป	4.60	0.44	4.40	0.50		
รวม 4 ด้าน	4.43	0.21	4.38	0.50		

*P<.05

จากตารางที่ 4 พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงคาน พระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดกลาง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน เชียงदानพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ดังนี้

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ควรมีการเข้าร่วมประชุมวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรับฟังคำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจของคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย	48	64.00
2. ควรมีการประชุมร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเสริมทักษะการปฏิบัติงาน และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาร่วมกัน	30	40.00
3. ควรมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อจัดหาและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย	29	38.67
4. ควรมีการติดตามประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	28	37.34
5. ควรมีการแนะแนวการศึกษาต่อตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน	20	26.67

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงदानพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีข้อค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

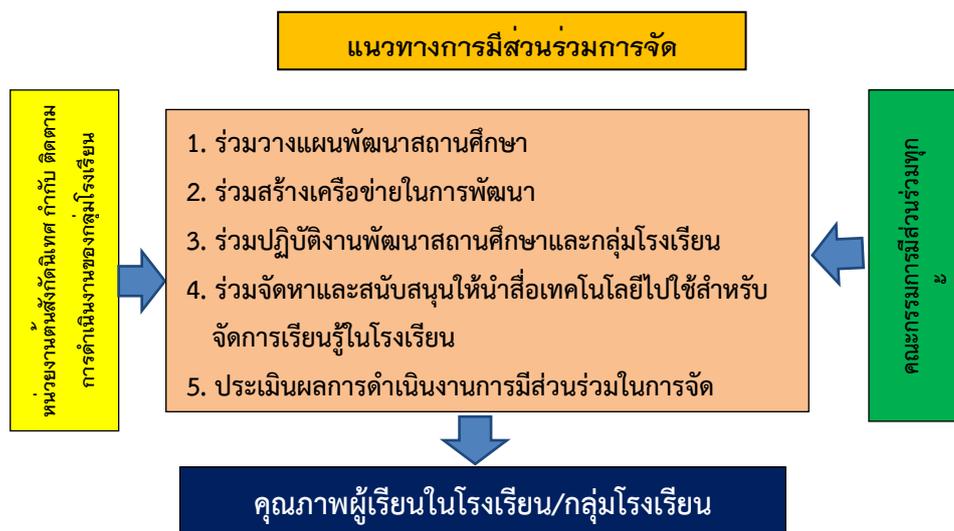
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเชียงदानพระพุทธรบาท มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นดังนี้ เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนรับรู้และเข้าใจสภาพของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเป็นอย่างดี มีการประชุมวางแผนร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้สรุปไว้ว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การปรึกษาหารือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งการประชุมรับฟังความคิดเห็นมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบ เพื่อรวมหลาย ๆ ชุมชนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่มีหลายชุมชนได้รับผลกระทบ รวมทั้งได้รับเลือกในฐานะที่เป็นตัวแทนขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ซึ่ง

ประชาชนจะมีบทบาท ซึ่งนำการตัดสินใจได้เพียงได้นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษนั้น ๆ ว่าจะมีการวางน้ำหนักของประชาชนไว้เพียงใด

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการภายในสถานศึกษา และคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท ส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีกระบวนการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในลักษณะเดียวกันทั้งกลุ่มโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกรี แก้วนวล (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุ และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท ในรายการแรก คือการเข้าร่วมประชุมวางแผนการพัฒนสถานศึกษาเพื่อรับฟัง คำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจของคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย และรองลงมาคือการประชุมร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมทักษะการปฏิบัติงาน และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อจัดหาและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน มีความสนใจ เอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมาก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท มีข้อค้นพบที่สามารถเป็นแนวทางการพัฒนามีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ดังนี้

- 1) การเข้าร่วมประชุมวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรับฟัง คำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจของคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมาย
- 2) การประชุมร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมทักษะการปฏิบัติงาน
- 3) การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาร่วมกัน
- 4) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อจัดหาและสนับสนุนให้สถานศึกษา ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย
- 5) การติดตามประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน มีความสนใจ เอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างมากทุกขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

และผู้บริหารสถานศึกษา ต้องรักษาไว้ในส่วนที่ได้อยู่แล้ว คือการสนับสนุนทุนการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นแก่สถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้สถานศึกษา

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิชาการ ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเชียงคานพระพุทธรูป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรู้จักบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยถือหลักการบริหารการศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รับผิดชอบต่อ รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุการแก้ไขปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชบัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิมล ต๊ะคำวรรณ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 1. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 1221
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิทรี แก้วนวล. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- สมชาย วรกีจเกษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุดรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2. (2559). *รายงานผลการนิเทศติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา ปี 2559*. (เอกสารอัดสำเนา)
- สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์.